

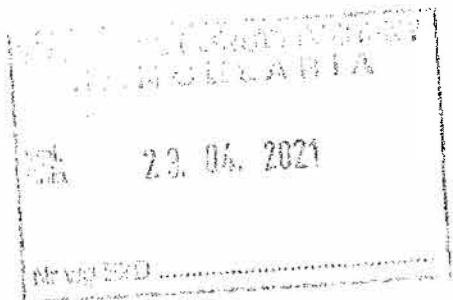
adwokat
Konrad Giedrojc

www.giedrojc.eu
e-mail: kancelaria@giedrojc.eu

tel./fax: 71 34 34 903
tel. kom: 602 21 36 71
Kancelaria Adwokacka
ul. Sądowa 12/1 | 50-046 Wrocław

Nadano 20. 04. 2021 r.

Wrocław, dnia 20 kwietnia 2021 r.

Trybunał Konstytucyjny
al. Jana Chrystiana Szucha 12A
00-918 Warszawa

Skarżąca:

M S

Pełnomocnik skarżącej:

adw. Konrad Giedrojc,
Kancelaria Adwokacka:
ul. Sądowa 12/1, 50-046 Wrocław ;

nr wpisu na listę adwokatów:
WRO/Adw/1274
Okręgowa Rada Adwokacka we
Wrocławiu ;

Uczestnicy postępowania:

1. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ;
2. Prokurator Generalny ;

SKARGA KONSTYTUCYJNA

W imieniu sk nomocnictwo w załączeniu, na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej składam niniejszą skargę konstytucyjną, wnosząc o:

1. stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637 z późn. zm.), w zakresie, w jakim dotyczy ubezpieczonej, która prawo do emerytury, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nabyła przed dniem 1 stycznia 2013 r., jest niezgodny z:
 - art. 2 Konstytucji RP w zw. z art. 64 ust. 1 i ust. 2, a także w zw. z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP;
 - art. 32 ust. 1 w zw. z art. 64 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji RP;
 - art. 32 ust. 1 w zw. z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP;

2. zasądzenie na rzecz skarżącej zwrotu kosztów postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, w tym zastępstwa przez pełnomocnika będącego adwokatem, według norm przepisanych;

- a nadto o:

3. zwrócenie się do Sądu Okręgowego w P o akta sprawy o sygnaturze w celu przeprowadzenia dowodu ze znajdującego się w tych aktach zwrotnego potwierdzenia odbioru na fakt, że odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł z dnia grudnia 2020 r. w sprawie o sygn. akt został doręczony skarżącej w dniu 20 stycznia 2021 r.

UZASADNIENIE

1. STAN FAKTYCZNY

1.1. Skarżącej na jej wniosek Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu lipca 2009 r. przyznał emeryturę we wcześniejszym wieku emerytalnym na podstawie art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.; dalej: „ustawa”).

Skarżąca pobierała tzw. emeryturę wcześniejszą, pracując do września 2018 r.

Prawo do emerytury powszechnej, w powszechnym wieku emerytalnym (dalej: „emerytura powszechna”), skarżąca z mocy prawa nabyła w dniu 2 lutego 2011 r., to jest przed dniem 1 stycznia 2013 r., gdy weszła w życie ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 11 maja 2012 r. dodała do art. 25 ustawy ustęp 1b, z którego wynika, że jeżeli ubezpieczony pobrał m.in. emeryturę we wcześniejszym wieku emerytalnym, to podstawę obliczenia emerytury w wieku powszechnym pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur.

Skarżąca w dniu listopada 2018 r. złożyła wniosek o przyznanie emerytury powszechnej.

Organ rentowy decyzją z grudnia 2018 r., znak: przyznał ubezpieczonej emeryturę powszechną, a jej wysokość obliczył na podstawie art. 25-26 ustawy, w tym stosując art. 25 ust. 1b ustawy odjął od sumy zwaloryzowanych składek i zwaloryzowanego kapitału początkowego łączną kwotę pobranych przez skarżącą od czerwca 2009 r. emerytur w kwocie zł.

Tak obliczona emerytura powszechna była niższa niż emerytura wcześniejsza i stąd organ rentowy zawiesił jej wypłatę, kontynuując wypłatę emerytury wcześniejszej z 2009 r.

1.2. Skarżąca odwołała się od decyzji organu rentowego z grudnia 2018 r., podnosząc, że w jej przypadku nie powinien zostać zastosowany przepis art. 25 ust. 1b ustawy, gdyż prawo do emerytury nabyła – w rozumieniu art. 100 ust. 1 ustawy – przed jego wejściem w życie, a jego zastosowanie wpływa negatywnie na wysokość emerytury powszechnej, naruszając

konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych i zaufania do państwa oraz stanowiącego przez nie prawa.

Wyrokiem z czerwca 2019 r. wydanym w sprawie Sąd Okręgowy w P uwzględnił odwołanie skarżącej, powołując się na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 3 listopada 2015 r. w sprawie P 11/14.

Na skutek apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny w Ł wyrokiem z grudnia 2020 r. wydanym w sprawie o sygn. akt zmienił wyrok sądu I instancji i oddalił odwołanie skarżącej.

Sąd II instancji w uzasadnieniu wyroku (w załączeniu) stwierdził, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego skorzystanie z przywileju przejścia i pobrania wcześniejszych emerytur uzasadnia pomniejszenie podstawy wymiaru emerytury, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy ponieważ osobom uprawnionym do takich samych rodzajowo świadczeń powinna przysługiwać emerytura ustalana według takich samych (równych) zasad obliczania jej wysokości bez względu na datę złożenia wniosku.

Sąd II instancji w szczególności powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z 28 listopada 2019 r. w sprawie III UZP 5/19 wydaną w składzie 7 sędziów, w której SN stanął na stanowisku, że przepis art. 25 ust. 1b ustawy ma zastosowanie do urodzonej w 1952 r. ubezpieczonej, która pobierając wcześniejszą emeryturę od 2008 r. wniosek o emeryturę powszechną złożyła w 2016 r., a warunku uprawniające do przyznania emerytury z powszechnego wieku emerytalnego spełniła w 2012 r.

1.3. Skarżąca nie wniosła od wyroku sądu II instancji skargi kasacyjnej.

2. WARUNKI FORMALNE SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

2.1. Odnośnie do wymogu zachowania terminu do złożenia niniejszej skargi wskazuję, że odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł z grudnia 2020 r. wydanym w sprawie o sygn. akt wraz z uzasadnieniem skarżąca otrzymała 20 stycznia 2021 r., co wynika ze zwrotnego potwierdzenia odbioru znajdującego się w tych aktach (punkt 3 *petitum* skargi), a także z załączonych do skargi:

- kserokopii koperty zawierającej uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł z dnia grudnia 2020 r. w sprawie z numerem nadawczym przesyłki
- wydruku informacji Poczty Polskiej – usługi śledzenia przesyłek dotyczącej przesyłki o numerze

2.2. Skarżąca nie wniosła od wyroku sądu II instancji skargi kasacyjnej albowiem przy jej rozpoznawaniu Sąd Najwyższy związany byłby swoją uchwałą z 28 listopada 2019 r. wydaną w składzie 7 sędziów w sprawie III UZP 5/19, a zatem Sąd Najwyższy odmówiłby przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Ł z grudnia 2020 r., w sprawie o sygn. akt ostatecznie orzeczono o wolnościach lub

prawach albo obowiązkach skarżącej określonych w Konstytucji przez co skarżąca domaga się, aby wskazane w *petitum* przepisy uznać za niezgodne z Konstytucją RP.

3. PRZEDMIOT KONTROLI – UTRWALONY SPOSÓB ROZUMIENIA ART. 25 UST. 1B USTAWY

3.1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji RP każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

Przedmiotem kontroli w skardze skarżącej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o określonych w Konstytucji wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego.

Ostatecznie o określonym w Konstytucji prawie skarżącej, o którym mowa dalej, orzekł Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 15 grudnia 2020 r.,
wydanym w sprawie o sygn. akt I AK 1000/20, w sprawie o uchylenie części art. 25 ust. 1b ustawy, co doprowadziło do naruszenia konstytucyjnych praw skarżących.

Przedmiotem kontroli konstytucyjnej jest zatem przepis art. 25 ust. 1b ustawy w kontekście tego, czy nie narusza chronionych konstytucyjnie praw skarżącej jego zastosowanie w przypadku, gdy prawo do emerytury, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy skarżąca nabyła przed dniem 1 stycznia 2013 r.

3.2. Należy przy tym zauważyć, że obecnie stosowanie art. 25 ust. 1b ustawy w przypadku opisanym w *petitum* skargi i w stanie faktycznym skargi (pkt 1 uzasadnienia) stanowi normę prawną.

Wobec treści uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2019 r., wydanej w składzie 7 sędziów w sprawie III UZP 5/19 nie są już bowiem aktualne zastrzeżenia zawarte w uzasadnieniu postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 3 listopada 2015 r. w sprawie P 11/14 (publ. w OTK-A 2015/10/167, LEX nr 1949734). Trybunał Konstytucyjny wówczas bowiem stwierdził, podzielając stanowisko Prokuratora Generalnego, że pytanie prawne Sądu Okręgowego w Szczecinie dotyczyło stosowania prawa, a nie niekonstytucyjności zaskarżonych przepisów, a jeśli wątpliwość co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją może być usunięta w drodze wykładni, to pytanie prawne jest niedopuszczalne.

Rozpoznając powyższą sprawę, Trybunał dalej stwierdził, że z analizy treści przywołanych w pytaniu prawnym przepisów i praktyki ich stosowania, przede wszystkim z orzecznictwa Sądu Najwyższego, wynika, że kwestionowane przepisy (art. 25 ust. 1b ustawy) mogą być i są interpretowane odmiennie niż czyni to pytający sąd. TK stwierdził, że opisany przezeń rezultat interpretacyjny – odmienny od przyjętego przez pytający sąd, znajduje oparcie w ważkich argumentach konstytucyjnych, które dotyczą wyrażonej w art. 2 Konstytucji zasady ochrony praw nabytych i mają wzmocnienie w dotychczasowym dorobku orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, który na temat tej zasady w dziedzinie

zabezpieczenia społecznego wypowiedział się w wyroku pełnego składu z 7 maja 2014 r. (sygn. K 43/12), podsumowując i rozwijając swój dorobek orzeczniczy. Trybunał przypomniał, że zasadą ochrony praw nabytych obejmuje także tzw. ekspektatywy, zwłaszcza ekspektatywy praw z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Jednak końcowo Trybunał zaznaczył, że zagadnienie interpretacji kwestionowanych przepisów mogłoby mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy przez Trybunał w sytuacji, gdyby sąd występujący z pytaniem prawnym uznał, że przyjęty w orzecznictwie i utrwalony sposób ich rozumienia pozostaje w sprzeczności z unormowaniami zawartymi w akcie hierarchicznie wyższym.

W świetle wyżej wskazanej uchwały podjętej w składzie 7 sędziów SN, a zatem uchwały o znaczącej randze, nie ma dziś wątpliwości, że przyjęty przez Sąd Apelacyjny w Ł w sprawie skarżącej sposób rozumienia art. 25 ust. 1b ustawy w kontekście intertemporalnym ma już w orzecznictwie charakter utrwalony, godząc w konstytucyjne prawa skarżącej. Ocenę taką wspiera brak w ustawie nowelizującej z 2012 r. przepisu intertemporalnego dotyczącego regulacji przewidzianej w art. 25 ust. 1b ustawy, co oznacza, że oprzec się należy na regule bezpośredniego działania prawa nowego i stwierdzić, że zawarta w nim regulacja znajduje zastosowanie do wszystkich sytuacji prawnych "w toku".

3.3. Przedmiotem kontroli jest zatem przepis art. 25 ust. 1b ustawy, z którego wynika wyżej wskazana norma prawna, nakazująca każdemu ubezpieczonemu, który nabył prawo do emerytury powszechnej przed dniem 1 stycznia 2013 r., a wniosek o jej przyznanie złożył najwcześniej w tym dniu, odliczyć od podstawy emerytury sumę pobranych emerytur przyznanych we wcześniejszym wieku emerytalnym.

Źródłem naruszenia konstytucyjnych praw skarżącej – opisanych niżej – jest przepis art. 25 ust. 1b ustawy.

4. WZORZEC KONTROLI

4.1. ZASADA OCHRONY PRAW NABITYCH

Konstytucyjna zasada ochrony praw nabytych wynika – jak się powszechnie przyjmuje – z art. 2 Konstytucji RP, który stanowi, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

Ochronie konstytucyjnej podlega nabyte niezrealizowane prawo do emerytury (obejmujące warunki nabycia tego prawa: wiek, staż itp.) od momentu jego nabycia z mocy prawa, ale także, stosownie do tego jak Trybunał wypowiedział się w wyroku pełnego składu z 7 maja 2014 r. (sygn. K 43/12), zasada ochrony praw nabytych obejmuje także tzw. ekspektatywy, zwłaszcza ekspektatywy praw z zakresu ubezpieczeń społecznych jeżeli są wystarczająco ukształtowane.

Zgodnie bowiem z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego „w sferze praw emerytalnych i rentowych ochronie mogą podlegać zarówno prawa nabyte wskutek skonkretyzowanych decyzji przyznających świadczenia, jak i prawa nabyte *in abstracto* zgodnie z ustawą przed zgłoszeniem wniosku o ich przyznanie (zasada ta nie jest więc uzależniona od wszczęcia

postępowania mającego na celu aktualizację uprawnień)" (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, pkt 4.2; postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 3 listopada 2015 r. w sprawie P 11/14, publ. w OTK-A 2015/10/167, LEX nr 1949734; wyroku pełnego składu TK z 7 maja 2014 r. (sygn. K 43/12)).

Prawo do emerytury powszechnej w określonej wysokości – ustalonej w zgodzie z postanowieniami art. 25 ustawy sprzed zmiany polegającej na dodaniu ust. 1b do tego przepisu – jest więc prawem chronionym konstytucyjną zasadą ochrony praw nabytych, skoro jest ono dostatecznie ukształtowane już w dacie nabycia zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy. W tej dacie istnieją bowiem wszystkie dane, które pozwalają ustalić wysokość emerytury powszechnej, zakładając złożenie wniosku choćby w tym samym dniu. W dacie nabycia tego prawa przez skarżącą nie było ono ograniczone poprzez regulację art. 25 ust. 1b ustawy.

Co więcej, należy zauważyć, że prawo to można oceniać również nie jako ekspektatywę, ale właśnie prawo podmiotowe już nabyte – z mocy prawa (art. 100 ust. 1 ustawy), którego istnienie, tak co do zasady i co do wysokości, wymaga li tylko potwierdzenia w wydanej przez organ rentowy decyzji. Z ekspektatywą, „oczekiwaniem prawnym” mamy zaś do czynienia, gdy tylko niektóre wymogi prawne dotyczące powstania prawa podmiotowego zostały spełnione. W przypadku emerytury w wieku powszechnym nabytej przez skarżącą w dniu 2 lutego 2011 r. przecież wszystkie wymogi prawne zostały spełnione. Stwierdził to także sąd II instancji, pisząc o „nabyciu z mocy prawa” tej emerytury.

W ocenie skarżącej nie trzeba zatem nawet sięgać do konstrukcji prawnej ekspektatywy, aby stwierdzić, że mamy do czynienia od tej daty – 2 lutego 2011 r. – z prawem słusznie nabytym, które zgodnie z Konstytucją, art. 2., podlega ochronie.

Nowe prawo jednak – jak przyjmują sądy powszechne i SN – wywiera skutek retrospektywny, to znaczy nakazujący zmianę prawnej kwalifikacji stanów faktycznych rozpoczętych i zrealizowanych pod rządami prawa dawnego, a trwających w chwili zmiany prawa. W takim przypadku dochodzi do naruszenia prawa nabytego w starym reżimie prawnym (por. K. Ślebzak, komentarz do art. 100, [w:] B. Gudowska, K. Ślebzak, Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Emerytury pomostowe, C.H. BECK, Warszawa 2013, s. 635).

Przywołując podobne argumenty, inni autorzy wprost stwierdzają, że prawo do emerytury ustala się na dzień spełnienia warunków powstania prawa do tego świadczenia, bez względu na złożenie wniosku, co przesądza o zachowaniu przez zainteresowanego nabytych *ex lege* uprawnień w razie niekorzystnej zmiany stanu prawnego (zob. K. Antonów, komentarz do art. 100, [w:] K. Antonów, M. Bartnicki, B. Suchacki, M. Zieleniecki, Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe. Komentarz, Warszawa 2014).

Nie ma przy tym wątpliwości, że ustawodawca, wprowadzając nowe, mniej korzystne zasady po rozpoczęciu realizacji uprawnień w zakresie wcześniejszej emerytury, naraził na nieprzewidziane skutki ubezpieczonych urodzonych przed 1953 r., bo gdyby w momencie podejmowania decyzji o przejściu na taką emeryturę (emeryturę wcześniejszą) osoby te wiedziały, jakie będą tego konsekwencje dla ustalania wysokości emerytury powszechnej, być może nie skorzystałyby z tego uprawnienia.

Naruszenie zasady ochrony praw nabytych we wskazany sposób powoduje w konsekwencji naruszenie konstytucyjnego prawa skarżącej do zabezpieczenia społecznego, jak i jej prawa własności i innych praw majątkowych, których istota w ten sposób doznaje niekonstytucyjnego ograniczenia.

Dopuszczalność uzupełniającego powołania art. 2 Konstytucji i wynikających zeń zasad jako uzupełniającego wzorca kontroli w przypadku badania zasadności skargi konstytucyjnej jest akceptowana w orzecznictwie Trybunału (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 lipca 2014 r., SK 28/13, publ. OTK-A 2014/7/81, Dz.U.2014/1061, LEX nr 1491299; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 kwietnia 2006 r., SK 30/04, publ. OTK-A 2006/4/42, Dz.U.2006/64/456, LEX nr 189576).

4.2. ZASADA OCHRONY ZAUFANIA OBYWATELI DO PAŃSTWA I STANOWIONEGO PRZEZ NIE PRAWA

Przedmiot kontroli narusza także – zdaniem skarżącej – wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadę ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, czy też zasadę lojalności państwa względem obywateli – w powiązaniu z przysługującym ubezpieczonej konstytucyjnym prawem do zabezpieczenia społecznego i prawem do własności i innych praw majątkowych, które podlegają ochronie konstytucyjnej (art. 64 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji; art. 67 ust. 1 Konstytucji), a poprzez naruszenie zasady ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa podlegają istotnemu ograniczeniu.

Kluczowe w tym kontekście jest to, że skarżąca, jak wiele innych ubezpieczonych, zdecydowała się złożyć wniosek o przyznanie emerytury we wcześniejszym wieku emerytalnym, a następnie pobierać tę emeryturę, w stanie prawnym, w którym przepis art. 25 ust. 1b ustawy nie obowiązywał.

Wprowadzenie nowej zasady wynikającej z art. 25 ust. 1b ustawy zaskoczyło skarżącą, jak i inne ubezpieczone, które prawo do emerytury wcześniejszej nabyły bez tego niekorzystnego uwarunkowania.

Trafnie zauważył Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 6 marca 2019 r. wydanym w sprawie P 20/16, że ustawodawca "wprowadzając nowe, mniej korzystne zasady po rozpoczęciu realizacji uprawnień w zakresie wcześniejszej emerytury, naraził te kobiety na nieprzewidziane skutki". Trybunał stwierdził, że „Gdyby w momencie podejmowania decyzji o przejściu na taką emeryturę wiedziały, jakie będą tego konsekwencje dla ustalania wysokości emerytury powszechnej, być może nie skorzystałyby z tego uprawnienia” (pkt 3.3)

Uwagi Trybunału zawarte w uzasadnieniu powyższego wyroku są adekwatne także do sytuacji skarżącej.

Trybunał wskazał (pkt 3.3.), że skoro ustawodawca zdecydował się na stopniowe wygaszanie "przywilejów" i pozostawił w pewnych obszarach wybór ubezpieczonym, oczywiście po spełnieniu określonych warunków, powinien do momentu "skonsumowania" tych uprawnień utrzymać te same reguły gry. Osoby te miały świadomość dokonujących się zmian, przede wszystkim z przechodzenia z systemu zdefiniowanego świadczenia do systemu zdefiniowanej składki. Działając jednak w zaufaniu do prawa, mogły dokonać wyboru i spodziewać się, że

ustawodawca nie zmieni zasad, tym bardziej że w stosunku do pozostałych roczników z tej grupy wywiązał się ze swoich zobowiązań.

Następnie TK odniósł się do kobiet z rocznika 1953, które w ocenie TK miały uzasadnione prawo oczekiwać, że choć pozostają w stosunkowo lepszej sytuacji niż kolejne pokolenia, to nie zostanie wobec nich dokonana zmiana zasad ustalania wysokości świadczenia.

Należy zauważyć, że w tożsamej sytuacji znalazła się skarżąca, z rocznika która również mogła oczekiwać, że nie zostanie dokonana zmiana zasad ustalania wysokości świadczenia.

Szczególnie istotne jest to, że nowe przepisy zmieniające zasady wprowadzono już po przejściu na wcześniejszą emeryturę i rozpoczęciu realizacji uprawnień. W tym wypadku zdaniem TK korzystniejsze uregulowanie zasad ustalania wysokości świadczeń emerytalnych dla tych kobiet w stosunku do osób z późniejszych roczników objętych reformą emerytalną nie może być zatem argumentem za pogorszeniem ich sytuacji prawnej.

W końcu TK stwierdził, że ustawodawca, zmieniając unormowania, naraził kobiety z rocznika 1953 na niekorzystne skutki, których nie mogły przewidzieć w momencie podejmowania decyzji o przejściu na wcześniejszą emeryturę. Nie mogły bowiem przewidzieć, że świadczenie pobrane w ramach wcześniejszej emerytury będzie pomniejszało podstawę emerytury powszechnej. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że inaczej kształtuje się swoboda regulacyjna ustawodawcy w zakresie normowania świadczeń przyszłych, które nie są jeszcze realizowane, a inaczej w zakresie uprawnień, które już są realizowane, w szczególności w sytuacji gdy chodzi o uprawnienia wzajemnie ze sobą powiązane, tj. jeżeli realizacja jednego z uprawnień wpływa na ukształtowanie elementów uprawnienia z nim powiązanego.

I w tym wypadku konstatacja TK ma pełne odniesienie do skarżącej, która w 2009 r. podjęła decyzję o przejściu na wcześniejszą emeryturę, a nie mogła przewidzieć, że świadczenie pobrane w ramach wcześniejszej emerytury będzie pomniejszało podstawę emerytury powszechnej.

4.3. PRAWO DO ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO I OCHRONA PRAWA WŁASNOŚCI W POWIĄZANIU Z ZASADĄ RÓWNEJ OCHRONY I ZASADĄ RÓWNOŚCI

Posiłkowo skarżąca podnosi, że norma prawna będąca przedmiotem kontroli narusza także jej konstytucyjne prawo własności i prawo do zabezpieczenia społecznego, również w kontekście zasady równości i zasady równej ochrony, gdyż nie tylko oba te prawa (przysługujące skarżącej zgodnie z art. 64 ust. 1 Konstytucji oraz 67 ust. 1 Konstytucji RP) są naruszane, ale także inni ubezpieczeni – niczym w istocie się nieróżniący – są traktowani w odmienny, korzystniejszy sposób.

Ubezpieczeni będący w tej samej sytuacji, jak ubezpieczona, którzy złożyli np. wniosek o emeryturę powszechną w ostatnich dniach grudnia 2012 r. nie są objęci art. 25 ust. 1b ustawy, choć trudno tu doszukiwać się jakiejś rzeczywistej różnicy, skoro obie grupy pobierały emerytury wcześniejsze, a prawo do emerytury powszechnej nabyły przed dniem 1 stycznia 2013 r. W swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie odnosił się do wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP zasady równości wobec prawa. Utrwalony jest pogląd, że „zasada równości polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm

prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowane równo, tzn. według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących". Jeżeli kontrolowana norma traktuje odmiennie adresatów, którzy charakteryzują się wspólną cechą istotną, mamy do czynienia z odstępstwem od zasady równości." (por. wyrok TK z 27.03.2007 r., SK 9/05, OTK 2007, nr 3, poz. 31.).

Trzeba przy tym zaakcentować to, że obie grupy ubezpieczonych cechują się takimi samymi relewantnymi cechami i brak jest jednocześnie wynikających z konstytucyjnych wartości cech, które można by uznać za istotne, umożliwiające wewnętrzne różnicowanie ubezpieczonych urodzonych w tym samym roku (w przypadku skarżącej w 1951) w zależności od daty złożenia wniosku o przyznanie emerytury powszechnej, a nie w zależności od daty nabycia uprawnienia. Wystarczy zauważyć, że również osoby, które złożyły taki wniosek przed 1 stycznia 2013 r. zwykle pod koniec lat dwutysięcznych rozpoczęły pobieranie emerytur wcześniejszych, „konsumując” zgromadzony kapitał. Stopień tej „konsumpcji” był różny, ale do końca 2012 r. mógł być wysoki, a jednak jeżeli ktoś złożył wniosek do końca 2012 r., to nie miało to negatywnego efektu na wysokość emerytury powszechnej; jeżeli na początku stycznia 2013 r., to wpływ był bardzo znaczący.

Prawo do własności i innych praw majątkowych podlega jednak równej ochronie prawnej, a jednak prawo skarżącej zostało w tej sytuacji znacząco ograniczone, odmiennie niż w przypadku tożsamyh podmiotów, które wnioski złożyły przed dniem 1 stycznia 2013 r. – mimo braku istotnych, zasadniczych różnic między tymi podmiotami.

To odmiennie stosowanie jest przy tym wynikiem zastosowania normy prawnej – będącej przedmiotem kontroli – która nakazuje takie traktowanie.

Również w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego, o którym mowa w art. 67 ust. 1 Konstytucji, w tym prawa do zabezpieczenia po osiągnięciu wieku emerytalnego zgodnie z art. 32 ust. 1 Konstytucji skarżąca powinna być równo traktowana jak inne ubezpieczone.

Odnosnie do prawa własności oraz innych praw majątkowych należy wskazać, iż na tle Konstytucji RP szeroko traktując się tenże przedmiot ochrony i niewątpliwie naruszeniem prawa własności i równego traktowania w tym zakresie jest kwestionowana norma prawna. Nie bez znaczenia pozostaje, że w art. 64 ust. 2 ustrojodawca podkreśla równą dla wszystkich ochronę prawa.

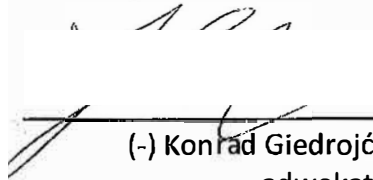
Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego „adresatem obowiązków wynikających z prawa własności i innych praw majątkowych gwarantowanych w art. 64 Konstytucji są władze publiczne” (wyrok z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie o sygn. akt K 32/05). Dlatego ustawodawca wprowadzając regulacje, które dotyczą materii własności czy też po prostu majątkowych powinien mieć na uwadze równe traktowanie obywateli wobec powstającego i obowiązującego prawa. W orzecznictwie zwraca się też uwagę, że Konstytucja chroni nie tylko już istniejącej własności oraz dysponowania nią, ale też prawo do jej nabywania, bogacenia się oraz podejmowania działań dla jej uzyskania (wyrok z dnia 31 stycznia 2001 r., sygnatura akt P 11/98). Ma to z pewnością ścisły związek z ochroną własności jako zasady ustrojowej z art. 21 ust. 1 Konstytucji RP i nie jest też przypadkiem, że ustawodawca użył sformułowania „prawo do”, które wychodzi poza znaczenie cywilnoprawne prawa własności.

Dlatego też uszczuplenie majątkowe w zakresie wysokości emerytury dla podmiotów podobnych jest naruszeniem prawa własności, które podlega konstytucyjnej ochronie i to właśnie ze szczególnym podkreśleniem zasady równości.

*

Z tych powodów wnoszę jak we wstępie.

(-) Konrad Giedroń
adwokat

Wyk.: 6 egz.

Otrzymują:

1. Trybunał Konstytucyjny
2. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ;
3. Prokurator Generalny ;
4. dodatkowy egzemplarz do akt sprawy;
5. dodatkowy egzemplarz do akt sprawy;
6. a/a.

Zał.:

1. pełnomocnictwo
2. kserokopia koperty zawierającej uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie I K 123/20 z numerem nadawczym przesyłki 1234567890
3. wydruk informacji o przesyłkach – usługi śledzenia przesyłek dotyczące przesyłki o numerze 1234567890
4. a) elac a) or) anu rentowego;
5. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z grudnia 2020 r., sygn. akt I K 123/20 z uzasadnieniem;
6. 4 odpisy skargi z załącznikami numerami 1-5.